

~~11-5868~~

~~11-5868~~

32123

~~11-5868~~

П145390

Господарство України

1934 XI-2

V.N. Karazin Kharkiv National University

00992789

8

K5869

Господарство України

175390

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА АН.
ІР. №

№ 1-2

1934

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА АН.
ІР. № 175390

ЩОМІСЯЧНИЙ
ПЛАНОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ЖУРНАЛ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ПЛАНОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

РІК ВИДАННЯ 11-й

№ 1—2

СІЧЕНЬ — ЛЮТИЙ

ВИДАВНИЦТВО „ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ“
ПРИ ДЕРЖПЛАНІ УСРР
Харків — 1934

Бібліографічний опис цього видання вміщено в «Літопису Українського Друку», «Картковому репертуарі» та інших покажчиках Української Книжкової Палати.

Здано до виробництва 2/II 1934 р. Підписано друкувати 8/III. Формат $\frac{1}{16}$ рояльн.
В 1 папер. аркуші 64.500 літер.

Уповнов. Головліту 1604

Зам. 360-30 0

НКЛП—УСРР ▼ УПТ ▼ Газ.-журн. ф-ка ім. В. Блакитного.

З'ЇЗДИ ПЕРЕМОЖЦІВ

(До підсумків XVII з'їзду ВКП(б) і XII з'їзду КП(б)У).

I.

XVII з'їзд ВКП(б) і XII з'їзд КП(б)У увіходять в історію нашої партії й світового комуністичного руху, як з'їзди переможців. Під проводом нашої партії збудовано фундамент соціалістичної економіки. Країна з відсталого, аграрного стала країною індустріальною, країною соціалістичної передової культури. Сільське господарство остаточно й безповоротно переведено на рейки колгоспного, соціалістичного розвитку. Розгромлено останній капіталістичний клас—куркульство, на чергу стала задача добити капіталістичні елементи і збудувати безкласове соціалістичне суспільство. Практично, на досвіді найбільшої в світі країни доведено можливість збудувати соціалізм в одній, окремо взятій країні, можливість збудувати соціалізм в СРСР. Непохитно міцна єдність партії, що нею керує випробуваний ленінський ЦК на чолі з великим Сталіним, партії, що розгромила всякі опозиційні угруповання—правих, «лівих» опортуністів, ліво-праві блоки і контрреволюційний троцькізм. Господарська й політична міць СРСР посилила його міжнародні позиції, техно-економічну незалежність першої пролетарської держави, обороноспроможність і недоторканість кордонів СРСР, що їх охороняє славна робітничо-селянська Червона армія.

XVII з'їзд підбив підсумки десяти рокам боротьби без Леніна, під проводом Сталіна, коли практично доведено правильність ленінської генеральної лінії партії, теоретичні передбачення тов. Сталіна: організаційно й практично в переможній боротьбі з класовим ворогом і його агентурою, в особі всяких опозиційних груп, втілено в життя програму збудування фундаменту соціалізму в нашій країні.

Доповідь тов. Сталіна на XVII з'їзді є найяскравіший і найповніший документ, що узагальнив досвід і підсумки цієї боротьби і намітив шляхи дальшої боротьби за соціалізм. Висловлюючись словами тов. Кірова, «ми ще не підійшли до того часу, коли ми досконально, цілком, до кожної коми, розберемося у всьому тому, що нам сказав тут тов. Сталін» *).

На виїнятковій теоретичній висоті, додержуючись марксо-ленінської діалектики, тов. Сталін узагальнює факти світового господарства, виявляє й викриває воєнні плани імперіалістичної буржуазії, висвітлює шлях героїчної боротьби революційного пролетаріату всього світу, підбиває підсумки велетенському досвідові СРСР у боротьбі за збудування соціалізму, розгортає програму дальшої боротьби, намічає конкретні бойові задачі, методи подолання труднощів, показує, як домогтися нових дальших перемог в завершенні будівництва соціалізму. І доповідь тов. Сталіна і вся робота з'їзду перейняті бадьорістю й певністю у перемозі, що витікають з глибокої переконаності й з науково уgruntованого знання шляхів боротьби за комунізм. Ця переконаність у перемозі ґрунтується на величезному організаційному досвіді більшовизму, на непероривнім зв'язку партії з

*) З виступу тов. Кірова на XVII з'їзді партії.

масами, на готовності самовіддано й без вагання боротися за остаточну перемогу соціалізму в цілому світі.

Історичні перемоги СРСР з найвищою ясністю, у всьому їх гігантському значенні виступають на фоні загального розкладу капіталізму, затяжної світової економічної кризи, загострення політичних стосунків між капіталістичними країнами, одвертої зміни роззброювальних тенденцій тенденціями озброєння і обеззброєння. «Серед цих бурхливих хвиль економічних захитань і воєнно-політичних катастроф СРСР стоїть окремо, як скеля, продовжуючи свою справу соціалістичного будівництва та боротьби за збереження миру» (Сталін).

Тов. Сталін викрив особливості сучасної світової кризи, що виникла в період монополістичного капіталізму, цебто в період його загинання, на фоні загальної кризи капіталізму, коли після світової війни й Жовтневої революції він неспроможний уже позбутися хронічного недонавантаження підприємств і мільйонних армій безробітних. Тов. Сталін виявив ті фактори, що обумовлюють затяжний характер кризи і обмежують можливість маневрувати: кризою вражені всі капіталістичні країни, промислова криза переплелася з аграрною, аграрна криза охопила всі галузі сільського господарства, монопольні картелі вдержують високі ціни на товари і, нарешті, головне—загальну кризу капіталізму.

Тов. Сталін відзначив, що в 1933 р. помічається деяке полегшення становища промисловості в капіталістичних країнах коштом робітників, коштом фермерів, коштом селян колоній та економічно слабих країн.

Але немає того основного фактору, що звичайно призвичає настання піднесення—немає тенденції до скількикибудь серйозного оновлення основного капіталу. От чому, даючи діагноз світовому капіталістичному господарству, що б'ється в агоніях кризи, тов. Сталін говорить:

«Очевидно, ми маємо діло з переходом від точки найбільшого занепаду промисловості, від точки найбільшої глибини промислової кризи—до депресії, але до депресії не звичайної, а депресії особливого роду, яка не веде до нового піднесення.

Перемога революції не приходить сама, її треба підготувати і завоювати».

Цими словами тов. Сталін викриває глибоку помилку тих, хто приховує бездіяльність за порожніми балачками про безпорадність становища буржуазії в умовах революційної кризи, яка визріває і буде визрівати. Тов. Сталін нагадує слова тов. Леніна: «Абсолютно безвихідних становищ не буває», «Справжнім доказом в цьому і подібних випадках може бути тільки практика». Доказова лише практика революційних партій, вміння використати цю кризу для успішної переможної революції.

Процес фашизації ряду буржуазних держав і загострення політичного становища всередині капіталістичних країн та взаємин між ними—є наслідок затяжної економічної кризи. Отож фашизм у Німеччині, дорогу до перемоги якому розчистила системою зрад соціалдемократія, демонструє не силу, а слабкість буржуазії, якій не сила вже панувати методами буржуазного парламентаризму і вона мусить встановити режим найдикішого терористичного управління. А в міжнародній політиці капіталістичних країн «знов, як і в 1914 р., на перший план виступають партії воєнного імперіалізму, партії війн і реваншу. Справа явно йде до нової війни» (Сталін).

СРСР—єдина країна, що вперто, послідовно й успішно бореться за мир, разом з тим непослабно зміцнюючи обороноспроможність Радянського Союзу.

Висновок з аналізу становища в світовому господарстві і міжнародної політики СРСР чіткий:

«Хто хоче миру і добивається ділових зв'язків з нами, той завжди матиме у нас підтримку. А ті, що спробують напасти на нашу країну, дістануть відсіч, щоб далі не кортіло їм совати своє свиняче рило в наш радянський огоро́д» (Ста́лін).

II.

Чим характеризується внутрішнє становище країни? Які підсумки роботи партії між двома останніми з'їздами на основі проголошеного т. Ста́ліним на XVI з'їзді партії «розгорнутого соціалістичного наступу на всьому фронті»?

«Все більшим піднесенням народного господарства й культури—поперше;

принципіальною корінною зміною в структурі СРСР—подруге.

«Соціалістичний уклад являє собою силу, що панує неподільно і єдина командує у всьому народному господарстві» (Ста́лін).

99,9%—така питома вага соціалістичної системи в галузі промисловості, 84,5% в засівній площі під зерновими культурами—такий ступінь усунування сільського господарства.

Але й само кількісне нагромадження сил—утворення нових галузей виробництва, збудування і пуск тисяч нових технічно передових промислових підприємств, утворення нових, індустріальних вогнищ в національних республіках і на окраїнах СРСР, утворення понад 200 тис. колгоспів і 5 тис. радгоспів, зростання нових і старих міст, колосальні капіталовкладення і величезне зростання народного прибутку—все це стало можливим лише на базі використання переваг соціалістичної системи господарства перед системою капіталістичною й одноосібною селянською.

«Індустріалізація йшла у нас на всіх парах» (Ста́лін).

В результаті росту промисловості на 101,5% проти 1930 р. (на 291,9% проти 1913 р.) питома вага промисловості у гуртовій продукції народного господарства зросла від 42,1% в 1913 р. і 54,5% в 1929 р. до 70,4%, цեбто країна стала індустріальною.

При загальному гігантському зростанні промисловості продукції питома вага виробництва засобів виробництва зросла до 58%. Цим створено технічну базу для успішної реконструкції всіх галузей промисловості, транспорту й сільського господарства.

Нарешті, питома вага машинобудівництва, цего, за висловом тов. Ста́ліна, «основного важеля реконструкції народного господарства», «ключа реконструкції»—зросла від 11% в 1913 р. і 14,8% в 1929 р. до 26% в 1933 р.

В промисловості єдиною й монопольною системою є соціалістична система господарства. Найважливіше досягнення промисловості в тім, що вона виховала тисячі нових людей, кадри робітників, керівників, інженерів і техніків, без яких вона не мала б можливості досягти таких величезних успіхів.

Чим характеризується розвиток сільського господарства? Тут він, розвиток, відбувався далеко повільніше, ніж у промисловості, а в галузі тваринництва ми мали навіть зменшення поголів'я худоби.

Величезним всесвітньо-історичного значення досягненням є успішна реорганізація сільського господарства, перевід його на нові колгоспні рейки, остаточна й безповоротна перемога колгоспного ладу.

Цим самим утворено основну передумову для швидкого розгону й потужного піднесення сільського господарства в найближчому майбутньому. Основні показники перемоги соціалізму в сільському господарстві такі:

число колгоспів від 57 тис. в 1929 р. зросло до 224,5 тисяч в 1933 р.;

процент колективізації селянських господарств піднявся від 3,9% до 65%;

73,9% посівної площі зернових культур зосереджено в руках колгоспів (а разом з радгоспами—84,5%);

тракторний парк збільшився від 34,9 тисяч тракторів в 1929 р. до 204,1 тисяч в 1933 р., потужністю в 3 млн. 100 тис. кінських сил;

велетенський зріст парку сільськогосподарських машин в МТС і радгоспах;

утворення політвідділів, що відіграли величезну роль в поліпшенні роботи сільського господарства, підготування могутніх загонів керівників, кваліфікованих агрономічних і технічних кадрів колхозного сільського господарства;

здійснення заходів, спрямованих на підвищення врожайності, концентрація уваги всієї партії на піднесенні тваринництва—

такі ті передумови для швидкого розгону й потужного піднесення сільського господарства, що їх утворено в реорганізаційний для сільського господарства період.

На основі загального піднесення народного господарства, розгортання промисловості і утворення колгоспного ладу, перемоги соціалізму і ліквідації паразитичних класів—відбувалось піднесення і корінне поліпшення матеріального становища й культури трудящих:

«Зростання народного прибутку, зростання людності, зростання чисельності робітників і службовців, зростання фонду зарплати та пересічно річної заробітної плати, зростання фонду соціального страхування, заведення 7-годинного робочого дня, допомога держави селянам (машинами через МТС з вкладенням 2 мільярдів карбованців, насіннєвою та харчовою позиками, кредитом, пільгами у податках і страхуванні), зростання культурних, учбових і наукових закладів, загальне навчання, зростання тиражу газет (12,5 млн. в 1929 р. і 36,5 млн. в 1933 р.), піднесення культури на селі, активності жінок і т. д.»

«Знищення експлуатації, знищення безробіття в місті, знищення убогства на селі—це такі історичні досягнення в матеріальному становищі трудящих, про які не можуть навіть мріяти робітники й селяни і найбільш «демократичних» буржуазних країн» (Сталін).

Успіхи велетенські, очевидні.

Але мудрий стратег і керівник світового комуністичного руху тов. Сталін застерігає:

«Не захоплюватися досягнутими успіхами і не зарозуміватися».

Попереду, в справі здійснення другої п'ятирічки, великі труднощі, і їх треба подолати у впевненій, рішучій боротьбі.

Зарозумілість, убаюкування себе хвастливими піснями, «запаморочення від успіхів»—є найбільші небезпеки, якщо дати їм розвинутися і взяти гору в наших лавах.

«Значить, не убаюкувати треба партію, а розвивати в ній пильність, не присипляти її, а держати на бойовій поготові, не роззброювати, а озброювати, не демобілізувати, а держати її в стані мобілізації для здійснення другої п'ятирічки» (Сталін).

З усією силою більшовицької самокритики, за прикладом тов. Сталіна, XVII з'їзд ВКП(б) і XII з'їзд КП(б)У викрили хиби в роботі промисловості, транспорту, сільського господарства, в галузі постачання й товарообороту, і намітили практичні задачі й заходи для ліквідації хиб. В галузі промисловості ці задачі Сталін визначив так:

1. Зберегти за машинобудівництвом його теперішню провідну роль в системі промисловості;
2. ліквідувати відставання чорної металургії;
3. упорядкувати кольорову металургію;

4. розгорнути на-всю добування місцевого вугілля, по всіх відомих уже районах, організувати нові райони вугледобування (приміром, в Бурейському районі Далекого Сходу), перетворити Кузбас на другий Донбас;

5. взятися всерйоз за організацію нафтової бази в районах західних і південних схилів Уральського хребта;

6. розгорнути виробництво товарів широкого вжитку по всіх господарських наркоматах;

7. розв'язати місцеву радянську промисловість, дати їй можливість виявити ініціативу в справі виробництва товарів ширшого вжитку й подати їй можливу допомогу сировиною й засобами;

8. поліпшити якість вироблюваних товарів, припинити випуск некомплектної продукції і карати всіх тих товаришів, не зважаючи на особу, які порушують або обминають закони радянської влади про якість та комплектність продукції;

9. домогтися систематичного зростання продуктивності праці, зниження собівартості і запровадження госпрозрахунку;

10. добити знеосібку в роботі і зрівнялівку в системі зарплати;

11. ліквідувати канцелярсько-бюрократичний метод керівництва по всіх ланках господарських наркоматів, систематично перевіряючи виконання рішень і вказівок провідних центрів нижчестоячим органам».

Борючись за цілковиту реалізацію цих визначених тов. Сталіним задач, ми повинні особливо підкреслити нашу, більшовиків України, відповідальність за успішне їх розв'язання в вирішальних галузях промисловості—в боротьбі за метал, вугілля, машинобудівництво, хімію.

Тов. Рудзутак у доповіді ЦКК ВКП(б) викрив ряд кричущих дефектів нашої металургії, що походять з поганої роботи, з дефектів господарсько-технічного керівництва, дефектів планування, з дефектів у боротьбі за опанування техніки. Сюди треба віднести відсутність і до цього часу закінчених планів реконструкції більшості заводів (заводи ім. Дзержинського і Макіївський протягом 1930-31-32 р.р. мали 10 варіантів їх реконструкції) і недостатню боротьбу за прискорення капітального будівництва (протягом першої п'ятирічки капіталовкладення в металургії становлять 3 млрд. крб., а вартість введених в експлуатацію цехів і агрегатів—1,5 млрд. крб.). При цьому основною причиною змертвлення капіталу в незавершеному будівництві є відставання технічної проробки планових завдань від ходу будівництва. Навіщо для прикладу завод ім. Петровського, тов. Рудзутак показав, як за поганою роботою, за поганим керівництвом, завод, не зважаючи на великі капіталовкладення і крупні реконструктивні заходи, тупіється на місці в справі розвитку продукції і дає гірші якісні показники.

У цей завод за першу п'ятирічку вкладено понад 90 млн. крб., вартість основних засобів виробництва зросла в 2,1—2,3 рази, введено нове, здебільшого досконале устаткування, разом з тим витоп чавуну в 1932 р. лишився на рівні 1929-30 р., а 1933 рік дає навіть погіршення роботи. Коефіцієнт використання об'єму доменних печей погіршується від 1,35 к-м на тону чавуну в першому півріччі 1933 р. до 1,95 к-м. у вересні 1933 р., що становить 69% до 1930 року. Собівартість чавуну весь час збільшується і по об'єднанню «Сталь» вона в 1933 р. на 47% стоїть вище від собівартості 1930 року.

Тов. Орджонікідзе продемонстрував у своїй промові на XVII з'їзді яскраві зразки з роботи нашої промисловості, які показують, що відставання нашої чорної металургії залежить тільки від поганої роботи і що технічні можливості для виконання плану, для досягнення високих якісних показників у нас є. Чим пояснити, приміром, досягнення Макіївського заводу, що дає кращий коефіцієнт використання домни, а саме—1,22 проти 1,66 пересічно по всій металургії?—Тим, що «встановлено твердий ре-

жим обслуговування печей (шихта, дуття і т. д.),—«В цьому немає нічого мудрого, але треба все це знати, організувати, налагодити» (Орджонікідзе). Перша домна Озівсталі дала ще кращий коефіцієнт використання доменної печі—1,19, Запорізька—1,17, Магнітогорська—1,02—1,05—1,07.

«Всі нові домни, рівняйтеся на ці зразки!»—цілком правильно вказав тов. Орджонікідзе.

В чому ж секрет цих блискучих зразків?

В гарній роботі кадрів, налагодженому технічному керівництві (напр. «Спедсталь»), в системі роботи,—підкреслює тов. Орджонікідзе,—в умілій боротьбі з рутинною та консерватизмом, в освоєнні техніки, в умілому використанні спеціалістів.

Поліпшення роботи чорної металургії нерозривно зв'язане з ліквідацією хиб в справі забезпечення заводів сировиною. Треба ліквідувати відставання розвідкових і підготовчих робіт від розгортаного добування руди (у Криворізькому басейні об'єм цих робіт безперервно зменшується при безнастанному зростанні видобутку), поліпшити використання механізмів. Треба, нарешті, взятися за будування агломераційних фабрик, бо «перевід кожних трьох доменних печей на агломеровану руду означає те ж саме, що збудування однієї нової доменної печі» (Рудзутак). Треба звернути увагу на добування та приставку вапняку, забезпечивши дріблення його.

Не випадково цим питанням, сутобо практичного порядку, була присвячена значна частина виступу т.т. Хатаєвича, Саркісова і інших на XII з'їзді КП(б)У.

Як же стоїть справа з виробничими процесами в кам'яновугільній промисловості?

І тут, не зважаючи на колосальний зріст механізації, нове шахтове будівництво і проведену реконструкцію, ми маємо дуже велике відставання, а продуктивність праці стоїть нижче навіть проти 1930 року. Тут—погана організація праці й зарплати і канцелярсько-бюрократичні методи керівництва. Як відзначив тов. Сталін «ця небезпечна хвороба гніздитья по всіх галузях промисловості, гальмуючи їх розвиток. Якщо вона не буде ліквідована, промисловість шкутильгатиме на обидві ноги».

В галузі кам'яновугільної промисловості треба добитися якнайскоршої ліквідації тих гострих вад, про які говорив у доповіді ЦКК тов. Рудзутак:

1. розгорнути підготовні роботи до рівня розгортаного добування вугілля, бо інакше ми найближчого вже часу натрапимо на серйозні труднощі;

2. прискорити шахтове будівництво, довівши строки будівництва шахти до 2-2½ років, замість 5-7, і забезпечити освоєння нових шахт, боротися з такими недозволеними явищами, коли ні одну шахту не здають в експлуатацію сповна закінченою;

3. досягти хоч будь-що економії палива. 10% економії проти фактичного споживання в 1934 р. становитиме 13,5 млн. тонн, цебто дасть продукцію Караганди й Кузнецького басейну разом взятих.

XII з'їзд КП(б)У також дав більшовицьку критику роботі нашої промисловості. Тов. Постишев в своїй доповіді показав, як не зважаючи на зріст можливостей по всіх галузях промисловості (в кам'яновугільній, металургії), реалізація цих можливостей не була забезпечена і витоп металу й видобутку вугілля надзвичайно відставали.

В чому ж причини цього відставання?

«Причина в опорі косних бюрократичних елементів перебудові відносно до рішень ЦК ВКП(б), причина в низькій якості господарського керівництва, в недостатній мобілізованості та боєспроможності партійних організацій, в недостатній мобілізованості широких мас робітників відносно класового ворога, причина в тім, що допустилися самопливу в здійсненні

здійсненні рішень ЦК ВКП(б) про металургію взагалі і українську металургію зокрема».

Безпосереднє втручання ЦК ВКП(б) і тов. Сталіна забезпечило перелом в роботі і української металургії і кам'яновугільної промисловості Донбасу.

Одна з найбільш бойових справ сьогоднішнього дня—це поліпшення якості продукції. В доповіді т. Рудзутака наведено силу прикладів, що ілюструють недозволено погану роботу на ряді заводів важкої, легкої й харчової промисловості. Брак, некомплектне устаткування, невиконання норм і т. ін.—все це виникає в результаті поганого, «загального» керівництва, слабості технічного керівництва, поганого боротьби за освоєння техніки, в наслідок безвідповідальності керівників, майстрів за вироблювану продукцію.

Особливо ж великої шкоди завдає низька якість продукції багатьох машинобудівельних заводів.

«Якщо ж ми даємо країні погану машину, то це значить, що ми не тільки маємо збитки на собівартості матеріалу та виробництві даної машини, але що ми тягнемо наниз виробництво того заводу, якому даємо погану машину, погане устаткування. Тому погана робота позначається в кубі, в квадраті, десятикратно, бо вона тягне наниз добру виробничу роботу тих робітників, що працюють на поганому верстаті, зробленому нашою машинобудівельною промисловістю» (Рудзук).

Звідси задача боротися за якість продукції нашого машинобудівництва, відповідальність за роботу машинобудівельних заводів, за роботу машин у заводів споживачів, систематичний облік дефектів і ліквідація їх в дальшому виробництві.

Особливу увагу повинні ми приділити справі ліквідації хиб в галузі енергетики.

Наші досягнення в галузі енергетики величезні. Встановлена потужність районних і великих промислових електростанцій в 1930 р. дорівнювала 937 тис. квт, а на 1 січня 1934 р. ми маємо 3.666 тис. квт. В тім числі на Україні потужність районних електростанцій в 1930 р. була 225 тис. квт, а на 1-І—1934 р.—1.138 тис. квт.

Однак, у використанні цих потужностей нам треба подолати ряд великих хиб, що походять з поганого планування, поганої роботи. Треба ліквідувати розрив між встановленою потужністю станцій і тією, що вони мають, робочою потужністю. Насамперед треба ліквідувати невідповідність між потужністю турбін і казанів. Наскільки це важно, видно з такого прикладу: на трьох районних електростанціях Донбасу розрив у потужності між турбінами і казанами становить 113 тис. квт або 30% всієї встановленої потужності. Треба також ліквідувати відставання в будівництві ліній електропередачі від будівництва електростанцій. Нарешті, треба добитися рішучого перелому в боротьбі з аваріями.

XVII з'їзд ВКП(б) і XII з'їзд КП(б)У визначили цілком конкретні задачі, розв'язання яких визначає собою швидке піднесення сільського господарства найближчого ж часу. Ці задачі у всій їх повноті і значимості були сформульовані тов. Сталіним.

Правильне розв'язання цих задач залежить від того, щоб як слід використати всі ті можливості, що були утворені в період реорганізації—в вигляді зміцненого колгоспного ладу і потужної нової технічної бази.

Конкретні задачі такі:

1. Берегти, ремонтувати і правильно використовувати на роботі трактори і всі інші цінні сільськогосподарські машини.

«Ремонт так само незадовільний, бо й досі ще,—говорить тов. Сталін,—не хотять зрозуміти, що основу ремонту становить поточний і середній ремонт, а не капітальний».

2. Найактуальніша задача—це заведення правильних сівозмін, розширення чистих парів, поліпшення насіннєвої справи.

3. Запровадження добрив, як найважливішого засобу для піднесення врожайності.

4. Розкрупнення радгоспів і ліквідація їх надмірної спеціалізованості.

5. Нарешті, основне питання, що його порушив тов. Сталін у своїйповіді і важності,—це піднесення тваринництва.

«Тваринницьку справу повинна взяти в свої руки вся партія, всі наші працівники, партійні й позапартійні, маючи на увазі, що проблема тваринництва є тепер така ж сама першочергова проблема, якою була вчора уже розв'язана з успіхом проблема зернова. Нема чого й доводити, що радянські люди, що брали не одну серйозну перепону на шляху до цілі, зуміють узяти і цю перепону» (Сталін).

Такий короткий перелік основних задач. Але, щоб їх успішно розв'язати, треба перш за все ліквідувати канцелярські методи керівництва в органах Наркомзему та НК Радгоспів. А ці наркомати «заражені в більший мірі, ніж інші наркомати, хворобою бюрократично-канцелярського ставлення до справи» (Сталін).

Поряд з цими бойовими практичними задачами дальшого піднесення сільського господарства, тов. Сталін на всю широчінь поставив і розгорнув програму розміщення сільського господарства.

Що є нового в економіці СРСР, що визначає собою нове в постановленні цього питання?

«Розвиток веде до того, що всі галузі стають у нас більш-менш промисловими, і що далі, то більше вони ставатимуть промисловими». Ось старий поділ областей на аграрні і промислові, на такі, що виробляють с.-г. продукцію і що споживають її, — вижило себе. Таким чином задача, що звідси випливає, полягає в тім, що кожна область має завести у себе свою сільськогосподарську базу, якщо вона не хоче опинитися в скрутному становищі.

Московська й Горьківська області в 1933 р. дали 80 млн. пудів хліба. Зараз йдеться за те, щоб освоїти 5 млн. гектарів цілих земель так званої споживчої смуги.

Очевидно, задача в тім, щоб утворити в районах споживчої смуги великий масив зернових культур» (Сталін).

Нарешті для того, щоб вберегти соціалістичне рільництво Заволжжя від посухи і забезпечити стабільний високий урожай (а щорічна продукція товарного зерна цього району становить 200 млн. пудів), треба взятися до організації справи зрошення Заволжжя.

Потреба в цьому диктується ростом міст на Волзі, з одного боку, і можливими ускладненнями в міжнародних стосунках, з другого.

Розвиток сільського господарства України так само в великому піднесенні. Вирішальним фактором в ліквідації відставання стала історична постановка ЦК ВКП(б) від 24 січня 1933 р. Зміцнення керівництва КП(б)У випробуваними більшовиками, розгортання самокритики на основі оцінки хиб в роботі КП(б)У в галузі сільського господарства, мобілізація пильності та бойової готовності партійних лав—забезпечили перелім. Сільське господарство України вийшло з стану прориву й відставання і стало на шлях потужного піднесення.

Доповідь тов. Чубаря і резолюція XII з'їзду КП(б)У про задачі в галузі сільського господарства являють собою конкретну до деталей розроблену практичну програму боротьби за дальший розгін розвитку сільського господарства, за піднесення врожайності, за розвиток тваринництва,

за ліквідацію відставання на окремих ділянках сільського господарства і в окремих районах, за більшовицьке зміцнення колгоспів і за заможне життя колгоспників. Оперативне планування й конкретизація керівництва, освоєння техніки й краще використання технічної бази сільського господарства, збільшення врожайності, забезпечення усуспільненого й технічно переозброєного сільського господарства кадрами, поліпшення матеріально-побутових і культурних умов колгоспників, зміцнення й цілішення роботи колгоспів—по всіх цих лініях XII з'їзд КП(б)У ухвалив конкретні рішення. В цих рішеннях визначено не тільки лінії розвитку сільського господарства на Україні, не тільки вказано напрям боротьби, а й дано бойові, оперативні завдання—за що і як боротися.

Перш за все треба викорчувати канцелярщину та бюрократичні методи в системі керування колгоспами. План колгоспів, план МТС повинен бути конкретним, дійовим. Резолюція XII з'їзду КП(б)У встановлює, що план колгоспів повинен гарантувати:

- 1) мобілізацію внутрішніх ресурсів і твердий режим у витрачання засобів і трудовнів;
- 2) виконання всіх вимог агротехніки (сівозміна, боротьба з бур'янами, надраний і яровизований сів, удобрення і т. д.);
- 3) повне й раціональне використання тягової сили (живої і механічної);
- 4) забезпечення кормової бази й піднесення тваринництва;
- 5) правильне використання трудових ресурсів колгоспу й організоване проведення відхідництва;
- 6) економне витрачання трудовнів, особливо на адміністративний персонал та обслуговування.

«В планах колгоспів повинно передбачити преміювання кращих бригад, що є передовими в боротьбі за кращі показники, і окремих колгоспників ударників» (з резолюції XII з'їзду КП(б)У).

Особливу увагу XII з'їзд КП(б)У віддав практичним питанням піднесення тваринництва.

Піднесення тваринництва на рівень задач другої п'ятирічки вимагає справді більшовицької боротьби й мобілізованості КП(б)У, маючи на увазі ту велику шкоду, що заподіяли контрреволюційні елементи тваринництву на Україні.

Основне в цій піднесенні—це утворення сталої, твердої кормової бази. Виробничо-господарські плани кожного колгоспу повинні забезпечити цю основну вимогу. Треба забезпечити, планово розподіляти й ефективно використовувати племінне стадо. Треба збільшити відповідальність людей і якість догляду за худобою, на основі виконання вимог санітарії й зоотехніки.

Особливу увагу треба приділити зміцненню тваринницьких бригад.

«Тваринницька бригада працює ще за тими методами, що були властиві дрібному розпорошеному господарству. Зоотехнічних знань не прищеплюється, відрядність застосовується дуже мало, стимулювання кращих ударників, не зважаючи на ухвалу в цій справі, не провадиться» (Чубар).

Це піднесення мусить бути досягнуте хоч будь-що на основі соціалістичних методів ведення тваринництва, змагання, стимулювання кращих колгоспів і колгоспників, на основі мобілізації всіх організаторських і наукових сил країни.

Виконання програми розвитку тваринництва, ліквідація найближчого часу відставання з бур'яком, картоплею, технічними культурами, збільшення врожайності відповідно до бойових вказівок XII з'їзду — все це забезпечить те потрібне потужне піднесення сільського господарства на Украї-

ні, яке фактично вже підготовлене в реорганізаційний період зміцненням колгоспного ладу й утворенням потужної передової технічної бази сільськогосподарства УСРР.

Умовою інтенсивного розвитку нашої економіки є зараз розвиток товарообороту.

Радянська торгівля без капіталістів і спекулянтів забезпечує живу циркуляцію товарів між містом і селом, районами й областями нашого великого Союзу, між різними галузями народного господарства. Партії довелося розгромити дворянську амбіцію й забобони деяких комуністів, що з погордою ставилися до справи розгортання радянської торгівлі.

«Радянська торгівля є наша, рідна, більшовицька справа, а працівники торгівлі, в тім числі й працівники прилавку, якщо вони тільки працюють чесно,—є провідники нашої, революційної, більшовицької справи» (Сталін).

Партія відкинула лівацькі, прожекторські балачки про перехід до прямого продуктообміну.

Лише ідеально налагоджена радянська торгівля, для організації якої потрібно буде немало часу, може підготувати собі на зміну продуктообмін.

«Якщо розвиток нашої економіки впирається в розвиток товарообороту, в розвиток радянської торгівлі, то розвиток радянської торгівлі в свою чергу впирається в розвиток нашого транспорту як залізничного й водного, так і автомобільного» (Сталін).

На XVII з'їзді ВКП(б) на весь зріст поставлено питання про транспорт. Вождь партії застеріг усю партію, всю країну, що транспорт є вузьке місце, на яке може спіткнутися наша економіка. Залізничний і водний транспорт значно збільшили вантажооборот, але наша економіка вимагає ще більшого. Автомобільний парк виріс більш, ніж в 14 разів порівняно з 1913 р., але цього так мало для нашого народного господарства, що навіть соромно говорити про це. Наші досягнення в промисловості і в сільському господарстві величезні. «Але ми можемо позбутися цих досягнень, якщо наш товарооборот почне шкутильгати і транспорт стане у нас гирею на ногах. Тому задача розгортання товарообороту й рішучого поліпшення транспорту являє собою ту чергову й найактуальнішу задачу, не розв'язавши якої ми не можемо йти вперед» (Сталін). Але для цього треба викоринити в органах транспорту «певну хворобу», що зветься канцелярсько-бюрократичним методом керівництва, і зробити ці органи більш оперативними.

Роботі транспорту XVII з'їзд приділив багато уваги, давши сувору критику хибам керівництва. Низька дисципліна і в зв'язку з цим часті аварії. Недозволено сильно вкорінилися канцелярсько-бюрократичні методи керівництва—безліч наказів і слабе виконання їх, неухважний добір кадрів і часта змінність, париста їзда фактично провадиться формально. Основна задача в поліпшенні роботи транспорту полягає в тім, щоб використати всі ті матеріальні ресурси, які має наш залізничний транспорт. Варто відзначити, приміром, що з капіталовкладень 1933 року, призначених на розвиток станцій і вузлів, витрачено близько 77%, а в експлуатацію здано лише 35%.

Швидкість руху товарного вагону злочинно низька—щось коло 4 кілометрів на годину. З 225 годин, протягом яких вагон перебуває в обороті, лише 68 годин він перебуває в рухові, щепто тільки 32%. А решту часу він стоїть під навантаженням і розвантаженням (52 години) і на перестоях по технічних станціях (105 годин). Паровіз за добу в дорозі перебуває тільки 11½ годин. Використання вантажо-розвантажних механізмів надзвичайно низьке.

Поряд із цим маємо високий % холостого пробігу ненавантажених вагонів.

«Те технічне озброєння, що має залізничний транспорт, дає нам можливість працювати далеко краще, ніж ми працюємо тепер» (Рудзук).

Тов. Сталін з усією гостротою поставив питання про ту загрозу, що являє собою для всієї нашої економіки транспорт. На транспорті потрібна виїзтова чіткість роботи і дисциплінованість праці.

Як влучно висловився тов. Ворошилов, транспорт — «це не воююча, але дійова армія». Але не треба забувати і того, що «транспорт—це рідний брат Червоної армії», що «для забезпечення дій сучасної армії потрібен і сучасний транспорт, що був би прекрасно організований і працював би без сучка й задоринки».

От чому, звільнившись від непоправлених бюрократів, вельмож і балакунів, сміливо ставлячи на керівні пости тих працівників, що борються за нові методи роботи і вміють перемагати, мобілізуючи широкі маси залізничників на боротьбу за перебудову транспорту, партія обов'язково розв'яже проблему транспорту.

III.

XVII партійний з'їзд затвердив великий план другої п'ятирічки—план збудування безкласового суспільства. Цей план, що його прийнято по доповіді т.т. Молотова і Куйбишева, є конкретна програма боротьби всієї партії, всіх робітників і колгоспників за соціалізм.

Партія поставила на другу п'ятирічку три основні задачі. Всі ці задачі між собою зв'язані і успішне їх розв'язання взаємно обумовлене. Основна політична задача—це «остаточна ліквідація капіталістичних елементів і класів взагалі, цілковите знищення причин, що породжують класову різницю та експлуатацію, і подолання пережитків капіталізму в економіці і в свідомості людей, перетворення всієї трудящої людності країни на свідомих і активних будівників безкласового соціалістичного суспільства». Цілковите й неподільне панування соціалістичної системи господарства, ліквідація приватної власності забезпечують цілковите знищення причин, що породжують класи й експлуатацію. Розв'язання цієї задачі підготовлене історичними досягненнями першої п'ятирічки.

Друга задача—основна й вирішальна господарська задача—завершення технічної реконструкції всього народного господарства: промисловості, транспорту, сільського господарства.

Третя задача—підвищення рівня споживання трудящих в 2½—3 рази. Рішення з'їзду розгортають програму гігантських робіт, конкретні бойові завдання для кожної ділянки господарства й культурного будівництва, для кожного району великого СРСР.

Продукція всієї промисловості в 1937 р. має зрости до 92,7 млрд. крб. (в цінах 1926-27 р.), отже становитиме 214,1% до 1932 р. Бурхливо зростає продукція засобів виробництва, досягаючи 45,5 млрд. крб. цебто зростає на 97,2%.

Великий розгін дається виробництву речей споживання, продукція яких дорівнюватиме 47,2 млрд. крб. або зростає більш, ніж в 2,3 рази.

Виробництво речей широкого споживання місцевою промисловістю має бути збільшена в 3 рази на базі максимальної ініціативи в розвитку місцевої промисловості та знаходження місцевої сировини.

Продукція сільського господарства зростає вдвоє і досягає 1937 року 26,2 млрд. крб. (в цінах 1926-27 р.).

Виконання всієї гігантської програми можливе лише на базі повного технічного переозброєння всього народного господарства.

«Що значить завершити технічну реконструкцію народного господарства в СРСР?—Це значить добитися такого технічного переозброєн-

ня всіх галузей народного господарства — промисловості, сільського господарства, транспорту, яке б поставило їх на рівні передових з погляду техніки капіталістичних країн» (Молотов).

Неухильно продовжуючи політику індустріалізації, ми в 1937 р. цілком поновимо технічну базу народного господарства, поставивши її на рівень найпередовішої техніки:

— 80% всієї промислової продукції даватимуть реконструйовані й нові збудовані за першу й другу п'ятирічку заводи.

— 50—60% всіх дійових на 1937 р. знарядь виробництва буде утворено у другому п'ятиріччі.

Провідна роль машинобудівництва — ключа завершення реконструкції — надзвичайно велика. У другому п'ятиріччі буде завершена механізація всіх важких і трудоемних процесів у промисловості і в основному буде завершена механізація сільського господарства. Утворюється нова енергетична база, яка забезпечить завершення технічної реконструкції на основі електрифікації та розвитку теплофікації. Буде завершено кільцювання станцій в межах районів і почнеться віжрайонне кільцювання. Напр., буде утворена на Україні найпотужніша в світі система електропостачання Донбас — Наддніпрянина, що даватиме на рік 9 мільярдів кіловат-годин.

Ліквідація відставання металургії, розгортання хімізації, посилення комбінювання хімічної промисловості з іншими, освоєння нових видів сировини — тут так само, як і відносно кожної ділянки народного господарства в рішеннях з'їзду визначено кількісні завдання, намічено конкретні лінії реконструкції, дано програму будівництва і освоєння.

Надто ж значні ті зрушення, що їх намічено в легкій і харчовій промисловості, де цілковита механізація, запровадження автоматів, збудування потужних комбінатів не тільки ліквідують технічну відсталість цих галузей, але й ставлять їх в рівень з найпередовішими підприємствами світу.

На основі цієї нової технічної озброєності і на основі дальшого розгортання соцзмагання та ударництва продуктивність праці збільшиться на 63% проти росту в 41% у першому п'ятиріччі, а собівартість знизиться на 26%, що забезпечить нагромадження в 1937 р. не менш як 13 млрд. крб.

Об'єм капітальних робіт по народному господарству намічено в 133,4 млрд. крб. проти 50,5 млрд. крб. за першу п'ятирічку. 69,5 млрд. крб. буде вкладено в промисловість. Вкладаючи більшість цих коштів у важку промисловість — 53,4 млрд. крб., партія намічає дужчий розгін легкої промисловості (зріст капіталовкладень в 4,3 рази проти росту їх у промисловості, що виробляє засоби виробництва, в 2,5 рази).

При вкладеннях в 133,4 млрд. крб. XVII з'їзд намічає звід в експлуатацію підприємств протягом другої п'ятирічки загальною вартістю в 132 млрд. крб. (проти 38,6 млрд. крб. в першому п'ятиріччі). Це вимагає такого високого ступеню планування та організації будівництва, яке б виключало можливість будьякого змертвлення капітальних витрат. Цим самим буде забезпечений не тільки велетенський зріст виробничо-технічної міді Радянського Союзу, але й утворено потрібні резерви потужності в найважливіших галузях народного господарства і особливо в енергетичному апараті Союзу.

Друга п'ятирічка намічає цілком конкретну програму піднесення матеріального й культурного рівня робітників і селян.

Народний прибуток зростає від 45,5 млрд. крб. до 100 млрд. крб. При загальному рості його в 2,2 рази фонд споживання зростає в 2,4 рази.

Зріст чисельності робітників, фонду зарплати, державні заходи в справі культурно-побутового обслуговування трудящих, комунальне й житлове будівництво, загальне обов'язкове політехнічне навчання й на селі, поза-шкільне навчання, охорона здоров'я і, нарешті, розгортання товарооборо-

ту—по всіх цих лініях з'їзд дав чіткі кількісні директиви, ухвалив принципиальні рішення, дав практичні вказівки.

XVII з'їзд намітив величезну програму нового будівництва, реконструкції і зростання вантажообороту по всіх видах транспорту.

На кінець другого п'ятиріччя СРСР стає найпередовішою країною в Європі щодо рівня техніки, розмірів промислової продукції, відстаючи по ряду галузей тільки від ПАСШ.

«Все це вносить істотні зміни у взамовідносини СРСР з капіталістичним світом і ставить боротьбу двох суспільних систем, соціалістичної й капіталістичної, на новий вищий ступінь» (Молотов).

Цілковито очевидно, що розв'язати всі ці історичні задачі неможливо, не зміцнивши диктатури пролетаріату, не зміцнивши союзу з трудящим селянством. Безкласове соціалістичне суспільство буде збудоване в другому п'ятиріччі в нещадній боротьбі з класовим ворогом. Плановість і дисципліна—от що зараз вимагається передусім від кожного борця за соціалізм, де б він не працював. Соціалістичне виховання нових поколінь, нових кадрів, марксо-ленінська освіта і вперта систематична неухильна боротьба за викорчовування пережитків капіталізму в свідомості людей.

Програма великого будівництва обумовлює рішучі зрушення в розміщенні продуктивних сил і завершення економічного районування СРСР. Ці зрушення йдуть під знаком наближення промисловості до джерел сировини, під знаком утворення й рівномірного розміщення індустріальних вогнищ по всій країні, в національних республіках і окраїнах Союзу, завершення будівництва другої вугільно-металургійної бази, розміщення сільського господарства відповідно до вказівок, даних у доповіді тов. Сталіна.

Значення УСРР, як форпосту Радянського Союзу, у другому п'ятиріччі ще більше зростає. В результаті першої п'ятирічки, як це відзначив XII з'їзд КП(б)У, і радянську Україну перетворено на країну передової соціалістичної індустрії. Промислова продукція в 1933 р. на Україні в 4 рази перевищила довоєнний рівень і в $1\frac{1}{2}$ рази рівень 1930 року, а питома вага промислової продукції в продукції промисловості і сільського господарства разом зросла від 61,5% в 1930 р. до 72,4% в 1933 році. Зріст важкої промисловості проти 1930 р. на 59,8% при 48% росту всієї промисловості за цей період демонструє провідну роль важкої промисловості на Україні і роль України, як передового індустріального форпосту Радянського Союзу. «Україна розвивається, як один з вирішальних у Союзі районів вугільної промисловості, металургії, машинобудівництва, хімії, найкрупнішого в Союзі електробудівництва і великого соціалістичного сільського господарства поряд з значним розвитком харчової й легкої промисловості» (Куйбишев В.).

У сільському господарстві УСРР залишається одною з основних зерно-тваринницьких баз СРСР. Пшениця й буряк залишаються провідними культурами.

От основні показники промисловості України в 1937 р.

Продукції	1932 р.	1937 р.	% до союзу.
Витоп чавуну в млн. тонн	4,2	10,6	55,8
Випуск вальцювання в млн. тонн	2,4	7,3	52,1
Видобуток кам'яного вугілля в млн. тонн	—	72,0	48,0
Видобуток залізної руди в млн. тонн	—	17,5	47,4
Видобуток манганової руди	—	—	60,1
Продукція алюмінію	—	—	50,0
» тракторів	—	—	35,0
» паровозів	—	—	60,1
» кальцінованої соди	—	—	48,0
» електроенергії (в млрд. квт)	—	9,7	25,8

На базі індустріалізації та піднесення сільського господарства гігантськими темпами зростають і легка та харчова промисловості, утворюються потужні передові підприємства і комбінати, озброєні найпередовішою технікою. В самій лише харчовій промисловості будуватиметься 86 найбільших підприємств, з них 70 ввійде в експлуатацію у другому п'ятиріччі.

Електрифікація залізниць Донбасу, збудування вагістралі Донбас—Москва, будування нових шахт, заводів, освоєння потужних гігантів, освоєння нових виробництв, хімізація, охоплення всіх колгоспів МТС і завершення механізації сільського господарства, поступовне запровадження електроенергії в сільське господарство — такий найзагальніший перелік основних заходів, намічених у другій п'ятирічці на Україні.

«Більшовики показали всьому світові, що ті числа й програми заходів, які ухвалюються в планах, безумовно й твердо провадяться в життя і перетворюються в реальність. Зважаючи на ті ускладнення, що їх може створити для нас зовнішня обстановка, XVII партійний з'їзд намітив гігантські завдання щорічного приросту промислової продукції, а саме: 14,5% росту продукції засобів виробництва, 18,5% — продукції засобів споживання і капітального будівництва, що повинні бути виконані цілком при всяких умовах. Другий п'ятирічний план сполучає в собі «і більшовицьку обережність, і більшовицьку твердість в основній лінії другої п'ятирічки» (Молотов).

IV.

Нові задачі вимагають перебудови всіх органів і апаратів пролетарської диктатури відповідно до цих нових задач, до нових умов, утворених в результаті історичних зрушень у всій структурі країни.

«Тепер, коли генеральна лінія партії перемогла, коли політика партії перевірена життям, на досвіді не тільки членів партії, а й мільйонів робітників і трудящих селян, — на весь зріст встає задача підняти організаційну роботу до рівня політичного керівництва. Організаційне питання, лишаючись підлеглим питанням політики, набуває все ж таки з огляду на це для дальших успіхів соціалістичного будівництва вийняткового значення». (З резолюції на доповідь тов. Кагановича).

Реорганізація органів в напрямі ліквідації функціоналки, під знаком забезпечення конкретності й оперативності керівництва, посилення перевірки виконання, що пов'язана з непримиренною боротьбою з усіма виявами канцелярсько-бюрократичних методів «керівництва» і мислить перед собою зміцнення залізної партійної й державної дисципліни, ліквідацію знеособки, відповідальність кожного за доручену йому роботу, сміливе висування ростущих нових кадрів і пересування кращих спеціалістів на виробництво.

Як умову виконання цих задач XVII з'їзд ВКП(б) і XII КП(б)У визнали дальший розвиток самокритики, самі своєю роботою демонструючи перед цілим світом зразок непримиренної дійової більшовицької самокритики.

Активність і самодіяльність партійних, робітничих і колгоспних мас і є основа й гарантія успішності цієї нашої справи. Таким чином буде виконане вказання тов. Сталіна про те, щоб «наша організаційна робота забезпечила практичне проведення в життя лозунгів і рішень партії».

Тов. Каганович у своїй доповіді піддав блискучій, насиченій силою фактів і узагальнень, глибокій більшовицькій критиці роботу наших органів і подав багату програму робіт в справі організаційної перебудови партійних, радянських і господарських органів. XVII з'їзд ВКП(б) і XII з'їзд КП(б)У, відбуваючись під прапором цілковитої перемоги лєнінізму, підбили підсумки тим всесвітньо-історичного значення перемогам, що їх завоювала наша партія, в авангарді робітників і колгоспних мас, під проводом

тов. Сталіна. Розгромлено контрреволюційний троцькізм. Розгромлено всі і всякі опозиції, правих і «лівих» опортуністів і антипартійні блоки, розгромлено націоналістичні угруповання, що змикалися з інтервентами. Всі колишні проводирі опозиції, що, за влучною характеристикою тов. Кірова, опинилися в обозі величезного соціалістичного наступу, боролися проти партії і гальмували цей наступ, примушені були «визнати себе за політичних банкрутів, а свої платформи—за несплачені векселі» (Калінін). Але боротьба ще не закінчена. Підносячи ідеологічний рівень всієї роботи й теоретичний рівень комуністів, треба й надалі непримиренно боротися з уламками антипартійних теорій, виявляючи бойову партійну пильність.

Тов. Сталін показав, що пережитки капіталізму в свідомості людей можуть жити ідеологію антиленінських груп в головах окремих комуністів, і викрив те середовище, що може породжувати ухил від марксизму-ленінізму.

«Все ще існує капіталістичне оточення, що намагається оживляти й підтримувати пережитки капіталізму в економіці і свідомості людей в СРСР і проти якого ми, більшовики, повинні ввесь час держати порох сухим» (Сталін).

Чи йде мова про мирне, без боротьби, «вростання» в безкласове суспільство,—що відповідає відомим поглядам правої опозиції, чи мова йде про перескакування від артільної форми колгоспів до комуни,—що відповідає «зрівнялівсько-хлопчачим вправам «лівих» головотесів», чи мова йде про великодержавний або місцевий шовінізм,—проти всіх тих виявів антипролетарської, антимарксистської, антиленінської ідеології треба держати порох сухим. Вияви і великодержавного і місцевого націоналізму означають відхід від ленінського інтернаціоналізму,—під вогнем треба держати обидва ухили, «бити по джерелу обох ухилів—відходу від ленінського інтернаціоналізму».

«Головну небезпеку являє собою той ухил, проти якого перестали боротися і якому дали таким чином розвинутися до державної небезпеки» (Сталін).

Тов. Сталін ілюструє це твердження досвідом КП(б)У, що допустилася помилку відносно Скрипника, давши таким чином визріти націоналістичному ухилу в КП(б)У і зімкнулися йому з прямими інтервенціоністами.

«Питання про головну небезпеку в галузі національного питання розв'язується не пустопорожніми формальними спорами, а марксистським аналізом становища в даний момент і вивчення тих помилок, що були допущені в цій галузі».

Відповідно до прямих вказівок тов. Сталіна КП(б)У виправила ці допущені помилки. Викриття цих помилок, піднесення пильності КП(б)У в боротьбі з націоналістичним ухилом після виступу тов. Постишева на липневому пленумі ЦК КП(б)У забезпечили цілковитий розгром націоналістичних елементів і агентів інтервенції, що пролізли навіть в лави партії, забезпечили викриття й розгром націоналістичного ухилу на чолі з Скрипником, широке розгортання будівництва радянської української культури.

На XII з'їзді КП(б)У тов. Постишев проаналізував особливості класової боротьби на Україні і середпартійної обстановки в КП(б)У. На Україні класовий ворог маскується під націоналістичним прапором. Український куркуль більше досвідчений у боротьбі проти радянської влади, тут довше орудував політичний бандитизм у залеклій боротьбі проти пролетарської диктатури. На Україні найбільше осіло уламків контрреволюційних партій, Україна являє собою об'єкт зазіхань різних інтервенціоністських штабів, нарешті, всередині КП(б)У ухильники в загальнопартійних питаннях змикалися з ухильниками в національному питанні.

КП(б)У не взяла на увагу нової обстанови на селі, методи керівництва лишилися старі і це дало ворогові можливість швидко перешикуватися й розгорнути своє шкідницьке діло. Так визрів прорив в сільському господарстві на Україні. КП(б)У проглядала визрівання націоналістичного ухилу, не зробила потрібних висновків щодо діяльності націоналістичної контрреволюції після таких сигналів, як процес СВУ й процес українського національного центру, і тим дала розростися націоналістичному ухилу й зіймнутися йому з прямими інтервенціоністами.

Тов. Косіор і тов. Постишев у своїх доповідях на XII з'їзді КП(б)У показали, як розгром цієї націоналістичної небезпеки обумовив успіх в піднесенні сільського господарства насамперед і всього народного господарства в цілому.

«Це допомогло КП(б)У твердо вирівняти весь свій фронт в цілому, це не могло пройти без сліду й не могло не позначитися і на нашій промисловості—і на вугіллі, і на металургії, і на машинобудівництві. Це загальне піднесення позначилося у всіх галузях народного господарства» (Постишев). Перелом, досягнутий після рішення ЦК ВКП(б) від 24 січня 1933 року, був вирішальним. Найбільші успіхи, що їх досягла Україна до XII з'їзду КП(б)У і XVII з'їзду ВКП(б) під безпосереднім проводом ЦК КП(б)У, ЦК ВКП(б) і тов. Сталіна, дали можливість тов. Постишеву заявити: «Ми бачили, як гігантсько зросла між XVI і XVII з'їздами соціалістична промисловість і соціалістичне сільське господарство України—економічна й соціальна основа радянської державності».

Рішення XVII з'їзду ВКП(б) і доповідь тов. Сталіна, рішення XII з'їзду КП(б)У дали розгорнуту програму дальшої боротьби й методи розв'язання поставлених задач.

XVII з'їзд ухвалив новий статут партії, що визначає задачі, обов'язки й організацію пролетарського авангарда. Мільйони пролетарів і колгоспників, керовані нашою єдиною, монолітною партією, озброєні рішеннями з'їзду й доповідями великого вождя тов. Сталіна, уже б'ються за нові перемоги в боротьбі за соціалізм.

Борячись за мир, посилюючи свою технічну міць й економічну незалежність, зміцнюючи свою славетну, загартовану в боях Червону армію, СРСР твердо йтиме шляхом будування безкласового соціалістичного суспільства. Попередженням для ворогів, яке підіймає трудовий ентузіазм і бойову готовність мас, звучать слова вождя: «Ми стоїмо за мир і відстоюємо справу миру. Але ми не боїмося загроз і готові відповісти ударом на удар паліям війни».

Прапор Комуністичного Інтернаціоналу об'єднує все людство, що бореться за визволення від капіталістичної експлуатації. Немов скажений шаленіє розлютований фашистський звір, силкуючись знищити марксизм. Та це безглузда утопія.

«Марксизм є науковий вираз корінних інтересів робітничого класу. Щоб знищити марксизм, треба знищити робітничий клас» (Сталін).

Досвід СРСР показав, що саме в тій країні, де марксизм здавався остаточно знищеним, марксизм і дістав повну перемогу, тоді як в інших країнах криза і безробіття. «Звідси висновок,—говорить тов. Сталін,—бути вірним до кінця великому прапорові Маркса, Енгельса, Леніна».

Під цим прапором, що його твердо держить тов. Сталін, бореться світовий пролетаріат за своє визволення, під цим прапором наша могутня партія на чолі з найулюбленішим великим народним вождем тов. Сталіним веде мільйони трудящих СРСР на боротьбу за збудування безкласового соціалістичного суспільства.

Хай живе великий і непереможний прапор Маркса—Енгельса—Леніна—Сталіна!